

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.IV.37.148/2020/11. szám

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró,
Dr. Kiss Árpád Lajos bíró

A felperes: M. M. G. Kft.

A felperes képviselője: Tóth és Tóth Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd:
dr. Tóth Tamás Zsolt
7).

Az alperes: Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal

Az alperes képviselője: dr. Kiss Andrea Tünde kamarai jogtanácsos

A per tárgya: energiaszolgáltató ügyfélszolgálati iroda fenntartási kötelezettsége

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozata: Fővárosi Törvényszék
104.K.700.979/2018/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 104.K.700.979/2018/12. számú ítéletét helybenhagyja;

- kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés elbírálása alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a felperesi ügyfélszolgálatok üzemeltetése tárgyában hivatalból indított közigazgatási hatósági eljárásban a 2018. november 19. napján hozott FFAFO_2018/498-5. számú - 2019. október 15. napján FFAFO_2019/727-1. szám alatt módosított - határozatával kötelezte a felperest, hogy 2019. november 30. napjáig Borsod-Abaúj-Zemplén, Fejér, Hajdú-Bihar és Nógrád megyében a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) 63. § (6) bekezdése értelmében nyisson állandó ügyfélszolgálati irodát; Pest, Somogy, Tolna, Vas és Veszprém megye tekintetében 2019. november 30. napjáig, Zala megye tekintetében 2020. november 30. napjáig a Get. 63. § (6) bekezdése és a Get. végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 53. §-a rendelkezéseinek figyelembevételével az érintett megyeszékhelyen és megyei jogú városban vagy - ha a működési területén ilyen város nincs, a legtöbb felhasználóval rendelkező településen - üzemeltesse az állandó ügyfélszolgálati irodákat; mind a létrehozásra, mind pedig az áthelyezésre kerülő új ügyfélszolgálati irodáin a Vhr. 53. § (2) bekezdésének megfelelően az iroda megnyitásával egyidejűleg vezesse be az ügyfélhívó rendszer üzemeltetését és a felhasználók részére biztosítson bankkártyás fizetési lehetőséget; 2019. december 31. napjáig az Üzletszabályzat ügyfélszolgálati irodák felsorolását és azok nyitva tartását rögzítő 2. számú mellékletét dolgozza át úgy, hogy az a Get. 63. § (6) bekezdésében foglaltaknak maradéktalanul megfeleljen, és a változásokkal egységes szerkezetbe foglalt, alkalmazni kívánt Üzletszabályzatát a Hivatalhoz jóváhagyásra nyújtsa be. Rögzítette, hogy a felperes által kérelmezett, 8462/2018. számú határozattal jóváhagyott, kiterjesztett engedélyben szereplő települések tekintetében a hatóság felülvizsgálta az Üzletszabályzatban szereplő állandó ügyfélszolgálati irodák számát. Az „Ügyfélszolgálati irodák felsorolása és azok nyitva tartása” című, 2. számú melléklet azonban nem felelt meg a Get. 63. § (6) bekezdésében foglaltaknak, mivel Borsod-Abaúj-Zemplén, Fejér, Hajdú-Bihar és Nógrád megyékben a felperes nem létesített a Get. 63. § (6) bekezdésében foglaltak szerint állandó ügyfélszolgálati irodát, Pest, Somogy, Tolna, Vas, Veszprém és Zala megyék tekintetében pedig az állandó ügyfélszolgálati irodát nem a Get. 63. § (6) bekezdésében rögzített helyen üzemeltette, továbbá állandó ügyfélszolgálati irodáin nem alkalmazta a Vhr. 53. § (2) bekezdésében foglaltakat.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[2] A felperes pontosított keresetében elsődlegesen a jogerős, módosított határozat megsemmisítését, másodlagosan a megsemmisítés mellett a közigazgatási szerv új eljárásra kötelezését kérte. Állította, hogy a támadott döntés sérti a Get. 1. § a), c) és d) pontjait, 63/C. § (4) bekezdés a) pontját és (6) bekezdését, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdését. Anyagi jogi jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy a Get. 63. § (6) bekezdésének rendelkezését a hatóság a kialakult gyakorlattól eltérően, jogellenesen és kiterjesztően értelmezte. E körben arra utalt, hogy a jogszabály szövege, illetve az alperes korábbi gyakorlata nem támasztja alá a megyei struktúrát követő, arra alapított előírásokat. Álláspontja szerint, mivel csak két megyeszékhelyre, illetve megyei jogú városra (Székesfehérvár és Miskolc) terjed ki a működési területe, kizárólag e két városban kellene ügyfélszolgálatot fenntartania a jogszabály szövege szerint. Ennek ellenére azonban négy ügyfélszolgálati irodát is nyitott, amelyek elhelyezkedését, számát és működési rendjét az alperes korábban már jóváhagyta. Sérelmezte, hogy az alperes az okszerű gazdálkodással és a Get. 1. §-ában meghatározott célokkal – köztük elsődlegesen a költséghatékonysággal – ellentétes kötelezettségeket írt elő számára.

[3] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. A határozatában foglaltakat fenntartva előadta, hogy megalapozott és jogszerű döntést hozott. A Get. 63. § (6) bekezdését akként értelmezte, hogy az engedélyesnek minden olyan megyében ügyfélszolgálatot kell üzemeltetnie, ahol szolgáltatást végez. Amennyiben a megyeszékhelyen, avagy a megyei jogú városban nincs felhasználója, úgy a megyén belül a legtöbb felhasználóval rendelkező településen köteles az ügyfélszolgálatot üzemeltetni.

Az elsőfokú ítélet

[4] A Fővárosi Törvényszék 104.K.700.979/2018/12. számú, 2019. október 30-án kelt ítélete szerint a kereset nem megalapozott.

[5] A Get. 63. § (6) bekezdésének értelmezése körében a törvényszék osztotta az alperes azon álláspontját, miszerint annak ellenére, hogy az engedélyesek működési területe településeket, nem pedig megyéket foglal magában, és működési engedélyüket is településekre kapják, a jogalkotó ezen jogszabályi rendelkezéssel a megyei tagozódáshoz igazítottan kívánta előírni az ügyfélszolgálati irodák létesítésének kötelezettségét.

[6] A Get. 63. § (6) bekezdésének ezen értelmezése szükségszerűen a Get. felperes által felhívott alapelvi rendelkezéseiben foglaltakra tekintettel értelmezendő, azokkal koherens egységet kell, hogy képezzen, ily módon pedig a Get. 1. § a), c) és d) pontjaiban

meghatározott követelmények sérelmét nem valósítja meg.

- [7] A felperes által a keresetben hivatkozott egyéb körülmények - kis létszámú forgalommal rendelkező ügyfélszolgálatok, Fejér megyében mindösszesen egy darab ipari fogyasztó miatti ügyfélszolgálat-létesítési kötelezettség, az ügyfélszolgálatok létrehozásának tetemes költsége, a felhasználói igényekhez igazított ügyfélszolgálati rendszer kialakítása - az elsőfokú bíróság szerint a felperes oldaláról valóban méltánylást érdemlő szempontok, azonban a Get. 63. § (6) bekezdésében és a Vhr. 53. § (2) bekezdésében rögzített kógens jogszabályi előírások következtében azok nem eredményezhetnek mentesülést a határozatban foglalt kötelezettségek alól.
- [8] Nem bír relevanciával a fenti jogszabályi rendelkezések alkalmazása során az sem, hogy a felperesre ekként háruló kötelezettségek többletköltségét a hatóság miként fogja elismerni, illetve arról egy más eljárás alá tartozó döntésében miként fog rendelkezni. Az alperes helytállóan mutatott rá e körben arra, hogy a felperes nem jelölt meg olyan jogszabályi rendelkezést, amely kimondaná, hogy a hatóságnak már a kötelezést előíró határozatban rendelkeznie kell a határozat teljesítésével járó esetleges későbbi költségek elismeréséről.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [9] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperesi határozat megsemmisítését, másodlagosan emellett az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését. Érvelése szerint az ügyfélszolgálat megyénkénti létesítésére irányuló alperesi jogértelmezés a Get. 63. § (6) bekezdését illetően téves, és a téves jogszabálysövegen és emiatt téves értelmezésen alapuló határozati rendelkezés pedig jogszabálysértő. Hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, valamint a Get. 1. § a), c) és d) pontjaira. Érvelése szerint, ha fölösleges ügyfélszolgálatokat kell létrehozni, az fölösleges költségeket okoz, melyeket végső soron a fogyasztók lesznek kötelesek viselni.
- [10] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte. Értelmezése szerint a vitatott jogszabályi rendelkezés elsődlegesen annak a megyének a megyeszékhelyére írja elő a kötelezettséget, amely megye területén belül van az engedélyeseknek működési területe. Abban az esetben pedig, ha megyeszékhelyen, megyei jogú városban nincs ügyfele/felhasználója - tehát működési terület oda nem terjed ki - akkor értelemszerűen a legtöbb ügyféllel, felhasználóval rendelkező településen kell ügyfélszolgálatot fenntartania (az adott megyén belül).

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A fellebbezés nem megalapozott.
- [12] A másodfokú bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdése alapján az ítéletet csak a fellebbezés, a csatlakozó fellebbezés vagy a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 85. § (2) bekezdés szerint a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja.
- [13] A Kúriának jelen ügyben a Get. 63. § (6) bekezdését kellett értelmeznie. A Get. 63. § (6) bekezdése szerint a földgázelosztó köteles az ügyfélszolgálatok működtetésére telefonos és elektronikus eléréssel, valamint az ügyfelek részére nyitva álló helyiségben azzal, hogy állandó ügyfélszolgálati irodát kell létesítenie minden megyeszékhelyen és megyei jogú városban vagy - ha működési területén ilyen város nincs - a legtöbb felhasználóval rendelkező településen. Az értelmezési vita abban van, hogy a legtöbb felhasználóval rendelkező települést megyénként kell-e érteni.
- [14] Az értelmezéshez az ügyben segítségül hívták a Get. 1. § rendelkezéseit, amelyek a gázpiac működésének alapelveit rögzítik és az ügyben relevanciával bíró pontjai a következők: a földgázigények és a számításba vehető földgázforrások összhangjának megteremtése, a felhasználók biztonságos, zavartalan, megfelelő minőségű és átlátható költségszerkezetű földgázellátásának biztosítása [a) pont]; a fenntartható fejlődés érdekében az energiahatékonyság, az észszerű energiatakarékosság és a legkisebb költség elvének érvényesítése [c) pont]; az együttműködő földgázrendszerhez objektív, átlátható és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő hozzáférés biztosítása [d) pont].
- [15] A kötelező ügyfélszolgálat fenntartásának a jogszabályban meghatározott vonzata különösen az, hogy a Vhr. 53. § (2) bekezdése szerint az állandó ügyfélszolgálati iroda a hét minden munkanapján legalább napi 6 órás, és - 5 munkanapos hetet alapul véve - legalább heti 36 órás nyitva-tartással üzemel. Az állandó ügyfélszolgálati irodán kötelező az elektronikus ügyfélhívó rendszer alkalmazása, valamint készpénzátutalási megbízás rendelkezésre tartása és a bankkártyás fizetési lehetőség biztosítása.

[16] A Vhr. 53. § (9) bekezdése szerint ugyanakkor a Hivatal az árszabályozás során kizárólag a kötelezően létrehozott ügyfélszolgálati iroda működési költségeit ismeri el.

[17] Az elsőfokú bíróság jogértelmezése szerint a jogalkotói akarat ezzel kapcsolatosan a fogyasztói érdekek védelmét célozta azáltal, hogy a fogyasztók számára ügyeik intézéséhez, esetleges panaszaik benyújtásához az ügyfélszolgálati irodák lakóhelyükhöz közeli létesítését tartotta kívánatosnak. Nyilvánvalóan ellentétes ezen célkitűzéssel a jogszabály azon értelmezése, mely szerint egy olyan engedélyes, aki az adott megyében - azaz a megyeszékhelyen vagy megyei jogú városban - nem szolgáltat, csak országos viszonylatban a legnagyobb létszámú felhasználóval rendelkező településen köteles ügyfélszolgálati irodát létrehozni. Ez az értelmezés a fogyasztók igényérvényesítését nagy mértékben elnehezítené, a fogyasztóvédelmi érdekek érvényre juttatását nem szolgálná, de ilyen értelmezés a jogszabályból sem következik.

[18] A felperes állítása szerint szolgáltató üzemeit és ügyfélszolgálatait a fogyasztói igényekhez igazodva úgy alakította ki, hogy azok a fogyasztók számára legkönnyebben megközelíthető településeken legyenek. A kis létszámú forgalommal rendelkező ügyfélszolgálataira tekintettel ügyfélhívó rendszer és bankkártyás fizetési lehetőség biztosítása nem indokolt. Kifogásolta, hogy az alperes a további ügyfélszolgálati irodákhoz kapcsolódó tetemes költségek elismerését és elosztási díjakba történő beépítését, illetve kért költség elismerését mellőzte, és azokról határozata nem rendelkezik.

[19] A Kúria egyetért az elsőfokú bírósággal, hogy a Vhr. 53. § (9) bekezdése szerinti árszabályozásnak nem a vitatott döntéssel kell megvalósulnia. Elmaradásának számonkérése a felperes részéről az ügyben nem indokolt. A fogyasztói terhek növekedésének felhozatala annak kapcsán, hogy végső soron áremelkedéshez vezet a további ügyfélszolgálati irodák nyitása, a jogszabályi rendelkezéssel szemben nem mértékadó.

[20] A Get. 63. § (6) bekezdésének értelmezése kapcsán tehát a költségnövekmény nem lehet érv, mert az alperes oldalán az árszabályozás azt elismeri, másfelől nyilvánvalóan fogyasztóvédelmi célú a követelmény, hiszen a szolgáltatási szintet, annak biztonságát igyekszik biztosítani.

[21] Az alperes védiratában akként érvelt, hogy a fogyasztóvédelmi szabályok nemcsak a lakossági felhasználók, hanem valamennyi felhasználó érdekeit védik; ezen előírások alól a jogszabály nem ad lehetőséget a felmentésre akkor sem, ha ezen településeken nemcsak lakossági felhasználók kerülnek ellátásra, továbbá a felhasználók

számától és fizetési szokásaiktól függetlenül köteles a felperes a Vhr. 53. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségek teljesítésére.

[22] A Kúria szerint a Get. alapján a földgázelosztásnak a felhasználókra vonatkozóan külön fogyasztóvédelmi követelményei vannak, és ez a körülmény fejeződik ki az ügyfélszolgálati irodák kötelező működtetésére vonatkozó szabályban. A Kúria szerint ezt a szempontot kell érvényesíteni a perben vitatott Get. 63. § (6) bekezdésének magyarázata során. A Get.-nek az ilyen, vagyis rendszertani értelmezése támasztja alá az elsőfokú ítéletben foglalt azon követelményt, hogy a felperes által hangsúlyosan hivatkozott költséghatékonysági elv a fogyasztóvédelmi érdekekkel nem konkurálhat, hanem azok szolgálatában kell állnia. A felülvizsgálati kérelemben vitatott értelmű rendelkezés ennek tükrében nem lehet más, mint hogy a megyeszékhely, megyei jogú város területén ügyfél hiányában, a legtöbb felhasználóval rendelkező település csakis megyéenként értelmezhető.

[23] Ez az értelmezés összhangban van a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkével is, mely irányelv végrehajtását a Get. szolgálja. A Get. 3. cikke számos rendelkezést tartalmaz a fogyasztók magas szintű védelme érdekében, köztük a (3) bekezdés azt is kimondja, hogy „A tagállamok megteszik különösen a szükséges intézkedéseket a távoli területeken található, a gázrendszerhez csatlakozó végső felhasználók védelmére.”

[24] Az elsőfokú bíróság ítélete tehát jogszabályt nem sértett, ezért a Kúria a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

[25] A felperes a Kp. 107. § (1) bekezdése alapján kérte fellebbezési kérelme ügyében tárgyalás tartását. A Kormány 40/2020. (III. 11.) Korm. rendeletével veszélyhelyzetet hirdetett ki. Az Országgyűlés megalkotta a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvényt. A veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 41. § (1) bekezdése kimondja, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a bíróság tárgyaláson kívül jár el, a 41. § (5) bekezdés alapján ezért a Kúria az ítéletet tárgyaláson kívül hozta meg.

[26] Az alperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő, ezért a Kp. 35. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 81. § (5) bekezdése alapján a Kúriának a perköltségről rendelkeznie nem kellett.

[27] A tárgyi illetékeljegyzési jog alapján le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű, a 39. § (3) bekezdés d) pontja és 46. § (1) bekezdés alapján számított és a 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében feljegyzett fellebbezési illetéket a pervesztesnek minősülő felperes viseli.

[28] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. május 26.

**Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s.k.
előadó bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. bíró**